

Драге жене, ако сте у животу имале довољно среће или памети да не паднете шака неком мушком силеџији који воли да контролише и понижава, то још уопште не значи да сте безбедне. Барем не од вређања и омаловажавања. Јер, ако вас мушкарци већ (неким чудом) не сматрају за биће унижене интелигенције и способности, онда ће то чинити друге жене, тачније, неке женске организације. Баш оне, које би наводно требало да вас заступају, да бране ваша права и да вас подрже у ставу да сте једнаке са мушкарцима. Звучи невероватно? На жалост, врло је стварно, и што је најгоре, толико уобичајено, да то нико ни не доводи у питање.

Узмимо, као пример, постер “Кругови насиља” који је недавно, поводом Осмог марта освануо на паноима по аутобусима градског превоза, а чији је аутор “Аутономни женски центар” – невладина организација којој је, како се да прочитати на њеном сајту, циљ да се бори против насиља, да оснажује и едукује жене. Замисао је, претпостављам, била следећа – седи тако једна просечна српска злостављана жена у аутобусу и клацка се према жељеној дестинацији, поглед јој онако случајно падне на постер, кад тамо – њен случај од А до Ш! И још црно на бело стоји да то што се њој дешава није трапава љубав балканског мушкарца, већ голо насиље. И ту следи преокрет - пошто се наша јунакиња, досад несвесна свог положаја жртве, успешно едуковала и оснажила, коначно узима судбину у сопствене руке и баца се на разбијање окоштало патријархалног матрикса.

Али то је сасвим у реду, против насиља над женама треба се борити, у чему је онда проблем, питате се? Проблем је само у томе, што према параметрима АЖЦ-а, апсолутно свака жена у Србији (а и на свету) трпи злостављање од стране партнера, а богами, ако исти аршин важи и у обрнутом случају, и сваки мушкарац трпи насиље од своје драге. Зашто смо сви насилници? Зато што се врло лако може закључити из дотичног постера, на коме су врло детаљно пописани различити видови злостављања – од оног најочигледнијег, физичког, преко емотивног и психолошког, па до економског, сексуалног итд., а све за случај да нисте довољно просвећене да насиље саме препознате, поготово када се преруши у нешто друго, наоко безазлено. Тако бисте можда, на пример, изненадну ћутљивост вашег партнера биле склоне да припишете неког његовој љутњи, оправданој или сасвим неоправданој, и затим пробале да решите проблем на неки вама својствен начин. Али не, сада, када сте се едуковали, ви знате да је “неће да прича са вама”, класичан, школски пример психолошког и емотивног

злостављања, и имате пуно право да се сматрате жртвом. Такође, ако вас, рецимо, дечко или муж критикују по било ком питању – од тога што идете необријаних ногу до тога што газите труднице на пешачком прелазу - немојте се ни трудити да размотрите евентуалну могућност да су у праву. Дијагноза је заправо иста као и у преходном случају. “Критикује вас”, дакле, ви сте, драга моја, невина жртва психолошког злостављања, па вам, као и свакој оснаженој жени, преостаје једино да се обратите надлежној институцији и ставите крвника иза браве.

Највише пикантерија, по обичају, има у одељку о сексу, тј. сексуалном злостављању. Секс је, да се закључити из постера, нешто ружно и прљаво што мушкарци, ако их се не спречи, воле да раде јадним и небрањеним женама. Заправо, када је реч о сексу, ми жене смо а priori малолетне, и морамо бити од њега најстрожије доживотно заштићене. У супротном, похотни мужјаци ће нас спопадати “сексуалним примедбама, понудама, шалама”, што је, према постеру, парадигматичан пример сексуалног злостављања. Замислите, шалити се са сексом – па то још једино може да се пореди са порицањем Холокауста. А тек да вам неки мушкарац предложи нешто из широког репертоара сексуалних активности – какво безочно изазивање траума у вашем наивном женском уму. Или, узмимо да сте већ подлегли пристиску, па упражњавате тај патријархални блуд, а партнер вам још поврх свега изнесе и неку примедбу, нпр. није задовољан што то увек радите са угашеним светлом! Ма какво насиље, па то је већ прави геноцид над вашим крхким женским самопоуздањем!

Али сада се држите, јер то није све. Мушки род спремио је још перверзних начина да злоставља ваше јадно и сексом испрепадано биће. Смислио је порнографију! И покушаће, кад се најмање надате, да вас упозна са њеним достигнућима. Али, на срећу, сада бар знате да је “излагање порнографији” облик сексуалног злостављања, па можете слободно да припретите социјалним радником уколико прст вашег драгог само примирише озлоглашеном дугмету на даљинском. Такође, сада знате и да се порно филмови приказују у ситне сате не само ради заштите деце, већ и да се јадне жене не би истраумирале услед неконтролисаног излагања. Зашто су, питате се, жене тако осетљиве на порно филмове? Да ли они емитују неке опасне зраке који код жена изазивају епилептичне нападе, генетске мутације, хормоналне поремећаје? А можда је опасност у томе што су жене толико природно добре и предусретљиве, да ће се после сматрати обавезнима да раде све оно што су радиле тете са екрана? Или што ће се осећати мање привлачнима када се упореде са лепотицама из порно индустрије? У сваком случају, по среди је неко сумњиво прчкање по инфантилној женској психи, и треба га дефинитивно забранити. А шта ако сте случајно женско које воли порно филмове? Драга моја, па ви сте толико уроњени у тај патријархални дискурс, да више не препознајете злостављање ни када вам га нацртају. Жртва пар екселанс. Али, издржите још само мало, бићете убрзо спасени и депрограмирани. Уосталом, ваша је обавеза да мрзите порнографију, као што је ваша обавеза да будете запослена и да задржите девојачко презиме по удаји – у противном, зна се – само сте бедни саучесник у

круговима, квадратима, спиралама насиља...

Да не буде забуне – већина симптома насиља које овај постер набраја сасвим је оправдано наведена (премлаћивање, шутирање, силовање, уцењивање, контролисање итд.), и нормално је да се против таквог поступања према женама морају предузимати оштре мере. Међутим, проглашавање обичне партнерске критике, расправе или сексуалних шала злостављањем, само изазива контраефекат, будући да нас буквално све претвара у жртве, чиме се хистеризује јавност, и банализује читав појам насиља. Како онда веровати свим оним узнемирујућим статистикама о распрострањености насиља над женама, ако управо они који нам те податке сервирају, сматрају да је насиље малтене и то што вам партнер већ три месеца није купио цвеће. Да не говоримо о томе колико је опасно када сваки аспект партнерских односа, до најситнијих зађевица, постаје предмет нечије анализе о исправности. Друштво нам ионако превише задире у приватност, и никако нам није још потребно да оно прописује и начине на које би требало правилно да се свађамо, шалимо, или шта (не)би требало да нас узбуђује. А брак је, колико ми је познато, добровољна заједница, а не ствар присиле, да не говоримо о везама и везицама. Самим тим (праве случајеве насиља на страну), зашто би то, што једна пунолетна особа при здравој памети трпи поред себе неког идиота који је не цени довољно, морало а priori да представља друштвену бригу? Где је ту лична одговорност за избор? Где је достојанство и потреба да се поправе брљотине у сопственом животу кад год је то изводљиво, а не да се све оправдава добрим срцем, патријархалним васпитањем, притајеним злом које вреба у сваком мушкарцу? Насилника ће неминовно увек бити, а неминовно ће, на жалост, бити и жена које то морају да спознају на тежи начин, нарочито ако нас друштво и даље буде третирало као децу која нису способна да унапред процене ко је какав човек и шта је добро за њих. Поручујући нам на тај начин да је у реду то што тако лако постајемо жртве.

Најгоре од свега јесте то што, уместо да “едукују и оснажују” жене, као што им гласи *credo*,
ритом развијајући њихову свест о сопственој моћи, овакве кампање још више продубљују стереотипе о женском полу као јадном, крхком, незрелом, неразумном, практично малолетном, неспособном да се стара о себи и решава своје сукобе, покаже зубе када је потребно, и уопште гради равноправне односе са мушкарцима. Јер, мушкарци су, разуме се, по природи све сами превејани покварењаци и манипулатори, а жене су јадне наивне и неуке овчице, природно добре до имбецилности и трпељиве, спремне да се начисто распадне ако их неко игнорише или критикује, па не вреди ни очекивати да своје проблеме саме решавају кад год је то физички изводљиво, већ их треба научити да трче и моле за помоћ од разних организација сваки пут када се мушкарац само намршти на њих или им упути неку примедбицу. И ко онда, на крају крајева, заиста омаловажава жене и ставља их у подређени положај?